

27.3.2017

Siviilipalveluksen kehittäminen

1 Täydennyspalvelus

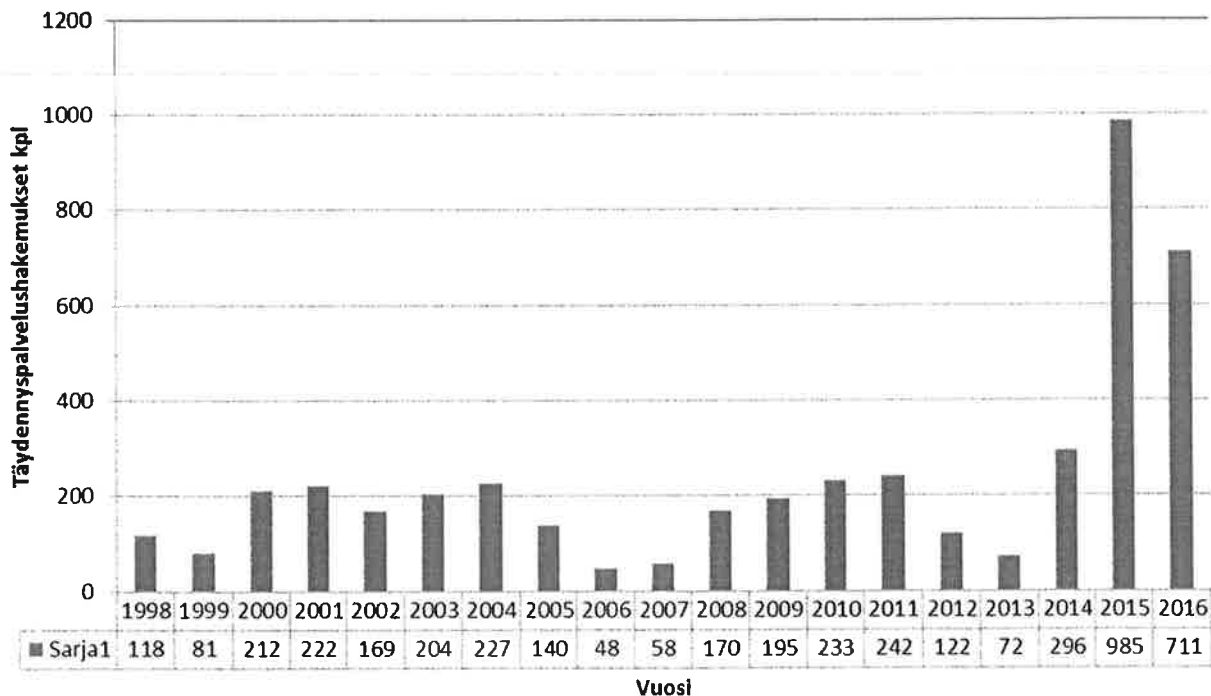
Varusmiespalveluksen suorittanut voi siirtyä puolustusvoimien reservistä siviilipalvelusvelvolliseksi hakemalla täydennyspalveluun. Täydennyspalvelukseen hakeudutaan täyttämällä siviilipalvelushakemus ja toimittamalla se ensisijaisesti puolustusvoimien alue-toimistoon tai vaihtoehtoisesti Siviilipalveluskeskukseen. Hakemus hyväksytään alue-toimistossa ja asiasta tiedotetaan hakijaa.

Täydennyspalvelukseen voi hakeutua missä vaiheessa tahansa varusmiespalveluksen jälkeen: ennen kertausharjoituskutsua, kertausharjoituskutsun jälkeen tai kertausharjoituksen aikana. Siviilipalveluskeskus määrää velvollisen täydennyspalvelukseen 12 kuukauden kuluessa hakemuksen hyväksymisestä.

Täydennyspalveluaika on enintään 40 päivää. (Siviilipalveluslaki 1446/2007, 58 §) Käytännössä täydennyspalveluskoulutuksen kesto on tällä hetkellä viisi päivää. Täydennyspalvelusvelvollisuus päättyy sen vuoden lopussa, jona siviilipalvelusvelvollinen täyttää 50 vuotta.

Täydennyspalveluksen viiden päivän koulutuksen suorittaneet velvolliset ovat vapautettu reservin tehtävistä myös kriisin aikana.

Kuvio 1. Täydennyspalvelushakemukset vuosina 1998–2016

27.3.2017

1.1 Takaisin reserviin siirtyminen siviilipalvelushakemuksen täyttämisen jälkeen (Siviilipalveluslaki 1446/2007, 100 §)

Alle 28-vuotiaalle tai samana vuonna 28 täyttävälle vaihto takaisin puolustusvoimien reserviin on tällä hetkellä mahdollinen:

- vain ennen täydennyspalveluskoulutuksen alkua
- vain sen vuoden loppuun asti, jona velvollinen täyttää 28 vuotta ja
- vain kerran.

Vapaamuotoinen vaihtohakemus toimitetaan Siviilipalveluskeskukseen ennen täydennyspalveluskoulutuksen alkua. Mikäli täydennyspalveluskoulutus on aloitettu, vaihtoa takaisin reserviin ei enää voi tehdä, vaikka olisi alle 28-vuotias.

29 vuotta samana vuonna täyttävä tai sitä vanhempi: Siviilipalvelushakemus on hyväksymisen jälkeen lopullinen riippumatta siitä, onko täydennyspalveluskoulutus aloitettu vai ei. Siviilipalvelushakemuksen käsittelee puolustusvoimien aluetoimisto ja hakemuksen hyväksymisestä ilmoitetaan kirjeitse.

Kehittämisehdotukset:

**a) Pidennetään täydennyspalveluaikaa nykyisestä viidestä päivästä esimerkiksi kymmeneen päivään. Siviilipalveluskeskuksesta saadun karkean arvi-
on mukaan yhden täydennyspalveluspäivän kustannus/henkilö on n. 185 euroa/vrk (sisältäen päivärahan 5,10 € / vrk sekä täydennyspalveluspal-
kan 59,50 € / vrk).**

- Toimenpiteet: Ei edellytä lakimuutosta. Täydennyspalveluaika on nykyi-
sellään enintään 40 päivää. (Siviilipalveluslaki 1446/2007, 58 §). Ny-
kyinen viisi päivää perustuu ilmeisesti puolustusvoimissa miehistölle
keskimäärin järjestettävien kertausharjoitusten pituuteen.

**b) Mahdollistetaan paluu reserviin vielä täydennyspalveluskoulutuksen alet-
tua, esim. kahden vuorokauden kuluessa koulutuksen alettua.**

- Toimenpiteet: Edellyttää siviilipalveluslain 100 §:n ensimmäisen mo-
mentin muuttamista.

**c) Samantyyppisesti mahdollistetaan asevelvollisen paluu suorittamaan va-
rusmiespalvelusta jo alkaneenkin siviilipalveluksen puolelta.**

- Toimenpiteet: Edellyttää siviilipalveluslain 100 §:n ensimmäisen mo-
mentin muuttamista.

d) Mahdollistetaan paluu reserviin myös yli 28-vuotiaille.

- Toimenpiteet: Edellyttää siviilipalveluslain 100 §:n ensimmäisen mo-
mentin muuttamista.

27.3.2017

2 Siviilipalvelusmiesten käyttäminen virka-apu tehtävissä

Siviilipalvelus koostuu neljän viikon mittaisesta peruskoulutusjaksosta Lapinjärven siviilipalveluskeskuksessa ja 11:sta kuukauden mittaisesta yhteiskunnalle hyödyllisestä työpalvelusta. Siviilipalveluskeskus hyväksyy työpaikan siviilipalveluspaikaksi hakemuksen perusteella.

Siviilipalvelusmiehillä ei ole virka-apu velvollisuutta. Siviilipalvelusmiesten käyttäminen virka-apu tyyppisiin tehtäviin on käytännössä vaikeasti toteutettavissa koska siviilipalvelusmiehet jakautuvat työpalvelunsa aikana maantieteellisesti hyvin hajanaisesti eri puolille maata ja heidän kokoamisensa nopeasti erilaisia virka-aputehtäviä varten on haasteellista.

Kaikille siviilipalvelusvelvollisuusvelvollisille ei löydy palveluspaikkaa työpalvelun ajaksi. Tällaiset siviilipalvelusvelvolliset suorittavat työvelvollisuutensa osittain tai kokonaan Lapinjärven koulutuskeskuksessa. Tämän joukon, jonka koko vaihtelee jatkuvasti, epäviralliseksi nimitykseksi on vakiintunut "legioona". Näiden ns. "legioonalaisten" käyttäminen virka-aputyyppeihin tehtäviin voisi olla harkinnan arvoista, mutta esimerkiksi tammikuun 2017 lopulla Lapinjärven koulutuskeskuksessa oli vain muutama ilman työpalveluspaikkaa jäänyt siviilipalvelusmies.

Kehittämissuositus: Muutetaan siviilipalveluslain 8 §:ää siten, että siviilipalveluspaikkana voi toimia kokonaisturvallisuuden kannalta hyödyllinen valtion viranomainen tai liikelaitos, valtion itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai julkisoikeudellinen yhdistys, kunnan viranomainen, uskonnonvapauslain (453/2003) 2 §:ssä tarkoitettu uskonnollinen yhdyskunta tai sen seurakunta, yleishyödyllistä toimintaa harjoittava yksityisoikeudellinen yhteisö, yhdistys tai säätiö.

Jussi Niinistö

Puolustusministeri

Janne Torvinen

Ylitarkastaja